

Ra mắt Trung tâm Nghiên cứu Bảo tồn Di sản Văn hóa Phật giáo Bắc truyền

ISSN: 2734-9195 15:51 02/10/2026

Sự ra đời của Trung tâm Nghiên cứu Bảo tồn Di sản Văn hóa Phật giáo Bắc truyền thuộc Phân viện Nghiên cứu Phật học Việt Nam tại Hà Nội được kỳ vọng sẽ góp phần gìn giữ, hệ thống hóa và lan tỏa giá trị kho tàng di sản Phật giáo Việt Nam

Lễ ra mắt Trung tâm Nghiên cứu Bảo tồn Di sản Văn hóa Phật giáo Bắc truyền thuộc Phân viện Nghiên cứu Phật học Việt Nam tại Hà Nội được tổ chức vào sáng ngày 02/10/2026 tại Chùa Sủi (Gia Lâm, Hà Nội).

Sự kiện đánh dấu sự hình thành của một đơn vị chuyên sâu trong việc sưu tầm, bảo tồn, số hóa và phát huy giá trị nguồn tư liệu Phật giáo Việt Nam, đặc biệt là kho tư liệu Hán Nôm, trong bối cảnh di sản văn hóa Phật giáo đang đứng trước yêu cầu cấp thiết về gìn giữ và chuyển đổi số.

Buổi lễ diễn ra trong không gian trang nghiêm, cổ kính của ngôi già lam với những dãy hành lang vòm cuốn, đầu đao đắp nổi hình rồng, hoa sen và các bức hoành phi tượng trưng cho dòng di sản mà Trung tâm hướng tới gìn giữ.

Đến dự có sự hiện diện của chư Tôn đức Giáo phẩm Giáo hội Phật giáo Việt Nam, đại diện lãnh đạo các cơ quan, đơn vị, các nhà khoa học, nhà nghiên cứu cùng đông đảo tăng ni, phật tử.

Quang cảnh chùa

Bàn sách được trưng bày tại buổi lễ ra mắt Trung tâm

1. Dấu mốc của một tổ chức nghiên cứu chuyên sâu

Phát biểu tại buổi lễ, **HT TS.Thích Gia Quang** nhấn mạnh: “Đây là một sự kiện đánh dấu sự hình thành của một tổ chức nghiên cứu, thể hiện sự quan tâm tới một lĩnh vực có ý nghĩa đặc biệt trong việc nhận diện, gìn giữ và phát huy giá trị trong đời sống văn hóa dân tộc”.

HT. TS Thích Gia Quang phát biểu trong buổi lễ ra mắt

Theo Hòa thượng, Phật giáo đã hiện diện trên đất nước Việt Nam từ rất sớm và trong suốt chiều dài lịch sử đã có sự giao thoa, tiếp biến sâu sắc với văn hóa bản địa. Đặc biệt, Phật giáo Bắc truyền đã để lại một hệ thống di sản hết sức phong phú, “không chỉ trong kinh điển, tư tưởng, giáo lý mà còn hiện diện qua

các chùa tháp, tượng thờ, bia ký, pháp khí, thư tịch, văn bản Hán Nôm, nghi lễ, nghệ thuật kiến trúc, mỹ thuật và những giá trị văn hóa được trao truyền qua nhiều thế hệ”. Từ đó, Hòa thượng khẳng định vai trò, ý nghĩa của công tác bảo tồn di sản trong thời đại mới, đồng thời bày tỏ kỳ vọng Trung tâm sẽ trở thành điểm tựa trong việc gìn giữ kho tàng quý báu này.

2. Tầm nhìn - Sứ mệnh - Giá trị cốt lõi

Xúc động phát biểu, **TT.Thích Thanh Phương - Giám đốc Trung tâm** gửi lời tri ân sâu sắc tới chư Tôn đức, quý vị đại biểu, các nhà khoa học cùng những người tâm huyết đã góp công xây dựng Trung tâm.

Thượng tọa cho biết, Lễ ra mắt là một dấu mốc quan trọng, mở ra chặng đường mới cho Trung tâm và cho tất cả những ai đã đồng hành từ những ngày đầu. Chia sẻ về định hướng phát triển, Thượng tọa cho biết Trung tâm hướng tới trở thành một địa chỉ nghiên cứu, sưu tầm, bảo tồn, số hóa, lưu trữ và phát huy giá trị di sản tư liệu Phật giáo Việt Nam, từng bước khẳng định vai trò là đầu mối kết nối các nguồn tư liệu, các nhà nghiên cứu, thư viện lưu trữ và các tổ chức Phật giáo trong nước và quốc tế.

TT. Thích Thanh Phương chia sẻ tầm nhìn - sứ mệnh - giá trị của Trung tâm

Về sứ mệnh, Trung tâm tập trung sưu tầm, quản lý, số hóa, nghiên cứu và khai thác nguồn tư liệu Phật giáo Việt Nam một cách có hệ thống, đặc biệt là tư liệu Hán Nôm cùng các loại hình tư liệu truyền thống, tư liệu số, hình ảnh, âm thanh, video. Bên cạnh việc xây dựng cơ sở dữ liệu phục vụ tra cứu, Trung tâm sẽ triển khai các đề tài, dự án nghiên cứu khoa học; tổ chức hội thảo, tọa đàm, công bố

và xuất bản; đồng thời hợp tác với các viện nghiên cứu, trường đại học, thư viện, trung tâm lưu trữ và chuyên gia nhằm biến di sản tư liệu Phật giáo thành nguồn lực tri thức phục vụ nghiên cứu, đào tạo, giáo dục và phát triển văn hóa.

Trưng bày tại buổi lễ ra mắt

Toàn bộ hoạt động của Trung tâm được đặt trên nền tảng giá trị cốt lõi **“Bảo tồn - Kế thừa - Hợp tác phát huy”**. Trong đó, bảo tồn là trách nhiệm hàng đầu, được thể hiện qua tính khoa học, chính xác, khách quan trong sưu tầm, xử lý và nghiên cứu tư liệu; kế thừa là sự tiếp nối những giá trị tư tưởng, văn hóa, học thuật của Phật giáo Việt Nam, kết hợp với ứng dụng khoa học công nghệ và nhân văn số; hợp tác phát huy nhằm kết nối nguồn lực trong nước, quốc tế và đưa giá trị tư liệu đến với giới nghiên cứu, cơ sở đào tạo và cộng đồng.

Tất cả cùng hướng tới mục tiêu chung: gìn giữ di sản, kết nối tri thức và phát huy giá trị Phật giáo Việt Nam trong thời đại mới.

Ảnh: Tạp chí Nghiên cứu Phật học

3. Di sản cần được soi sáng bằng tri thức

Đại diện giới học thuật, **GS.TS. Hoàng Anh Tuấn - Hiệu trưởng Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn** Hà Nội khẳng định: “Di sản muốn được bảo tồn bền vững cần được soi sáng bằng tri thức; tư liệu muốn được phát huy cần có những công trình nghiên cứu nghiêm túc”. Theo GS.TS. Hoàng Anh Tuấn, Trung tâm đã hội tụ đầy đủ những yếu tố cần thiết để thực hiện được sứ mệnh đó.

GS.TS. Hoàng Anh Tuấn

Nhân dịp này, Thiền sư **Lê Mạnh Thát** và **PGs Ts Nguyễn Hồng Dương** đã bày tỏ sự quan tâm đối với định hướng, tầm nhìn của Trung tâm. Các nhà khoa

học nhấn mạnh tầm quan trọng của những công trình nghiên cứu về các sơn môn, cũng như giá trị của sự trao truyền từ thế hệ đi trước cho thế hệ tiếp nối – mạch nguồn làm nên bản sắc và sức sống lâu bền của Phật giáo Việt Nam.

Thiền sư Lê Mạnh Thát

P GS TS Nguyễn Hồng Dương

Lời kết

Trong khuôn khổ buổi lễ, đại diện cho Giáo hội Phật giáo Việt Nam, HT TS Thích Gia Quang đã trao quyết định bổ nhiệm nhân sự Ban lãnh đạo Trung tâm.

HT.TS. Thích Gia Quang trao Quyết định bổ nhiệm Ban lãnh đạo Trung tâm

Sự ra đời của Trung tâm Nghiên cứu Bảo tồn Di sản Văn hóa Phật giáo Bắc truyền được kỳ vọng sẽ góp phần gìn giữ, hệ thống hóa và lan tỏa giá trị kho tàng di sản Phật giáo Việt Nam, để những tinh hoa văn hóa của tiền nhân tiếp tục được trao truyền cho các thế hệ hôm nay và mai sau.

Ảnh: Tạp chí Nghiên cứu Phật học

Ảnh: Tọa chí Nghiên cứu Phật học

Phạm Tuấn Minh